

2016-05-04

Barn- och ungdomsnämnden

Dnr Bun 2016/161

Etablering av fristående skolor på Söderhöjden

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsförvaltningens förslag

- 1 Barn- och ungdomsförvaltningen återkommer till nämnden under hösten med fortsatt rapportering om hur arbetet fortskrider om etablering av fristående skolor på Söderhöjden.
- 2 De tre uppdrag som riktats till förvaltningen med anknytning till en eventuell etablering av fristående skolor på Söderhöjden hanteras fortsättningsvis som ett enhetligt uppdrag. De tre nuvarande uppdragen är:
  - Barn- och ungdomsdirektören ska i samråd med samhällsbyggnadsdirektören, tillse att inom detaljplan möjliggöra för en framtida högstadieskola i direkt anslutning till den aktuella F-5-skolan
  - Barn- och ungdomsdirektören ska undersöka förutsättningarna för att den ovan nämnda F-5-skolan istället planeras som en F-6 skola
  - Barn- och ungdomsförvaltningen ska i samarbete med kommunstyrelseförvaltningen planera för en etablering av en fristående skola i den sydöstra delen av Söderhöjden.

Ärendet i korthet

Barn- och ungdomsförvaltningen har getts i uppdrag att på olika sätt verka för en etablering av en fristående F-5-skola samt en högstadieskola på Söderhöjden. Bland annat handlar det om att verka för att en nybyggnation av en skola inkluderas i detaljplanen för den sydöstra delen av Söderhöjden. Samarbete har initierats med kommunstyrelseförvaltningen och med samhällsbyggnadsdirektören i frågan och diskussioner fortgår.

Handlingar

- 1 Barn- och ungdomsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2016-05-04

Bakgrund

I februari 2016 presenterade barn- och ungdomsförvaltningen en rapport i vilken förutsättningar för en etablering av en fristående skola i den sydöstra delen av Söderhöjden beskrevs. Bland annat fördes ett resonemang kring hur det skulle vara möjligt att inkludera en nybyggnation av en fristående skola i detaljplanen för den sydöstra delen av Söderhöjden.

Detta ärende är en förlängning av den rapport som nämns i inledande stycke. Barn- och ungdomsförvaltningen har tilldelats ytterligare tre uppdrag med anknytning till en friskoleetablering på Söderhöjden. Eftersom uppdragens innehåll är kopplade till varandra rapporteras uppdragen sammantaget i denna tjänsteskrivelse. Rapporten kommer dock att behöva följas upp under hösten med ytterligare information till barn- och ungdomsnämnden om hur processen fortskrider.

Barn- och ungdomsnämnden beslutade i april 2016 att en kommande F-5-skola i Jakobsberg ska drivas i fristående regi i den sydöstra delen av Söderhöjden¹. I samband med denna beslutspunkt gavs barn- och ungdomsdirektören följande uppdrag:

- Att i samråd med samhällsbyggnadsdirektören, tillse att inom detaljplan möjliggöra för en framtida högstadieskola i direkt anslutning till den aktuella F-5-skolan
- Att undersöka förutsättningarna för att den ovan nämnda F-5-skolan istället planeras som en F-6 skola

Dessutom har barn- och ungdomsförvaltningen tidigare fått i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelseförvaltningen planera för en etablering av en fristående skola i den sydöstra delen av Söderhöjden.

Nulägesbeskrivning

Barn- och ungdomsnämndens önskemål om en fristående skola med årskurs F-5 samt en högstadieskola i den sydöstra delen av Söderhöjden har förmedlats till samhällsbyggnadsdirektören och diskussion i frågan fortgår.

Kommunstyrelsen driver planarbetet för den sydöstra delen av Söderhöjden och det finns ännu inget beslutat kring huruvida F-5-skolan eller högstadieskolan som efterfrågas kommer tas med i detaljplanen. Det finns ett antal frågeställningar som är identifierade i diskussionen, men som inte kan besvaras i dagsläget då detaljerna inte är klarlagda. Bland annat handlar det om frågor utifrån kapacitetsperspektivet och placeringen av skolorna. Bebyggelsen i den sydöstra delen av Söderhöjden har primärt varit avsett för bostäder, vilket försvårar för att en skola ska inkluderas i detaljplanen.

---

¹ Se ärendet *Driftsform för för-, grund-, grundsär- med träningskola i Barkarbystaden och grundskola i Jakobsberg*, Dnr Bun 2016/123

Analys

Utifrån kapacitetsperspektivet förs diskussioner om behovet av antal skolplatser och lokaltillförsel. Mälarskolan har kapacitet för 240 skolplatser för årskurs 6-9 i Mälargymnasiets lokaler. Mälargymnasiet har dock aviserat att det finns behov av lokalerna för den egna verksamheten. Det är vid skrivande stund oklart om det finns alternativa lösningar som tar hänsyn till Kompetensförvaltningens behov och som skulle medföra att barn- och ungdomsförvaltningen fortsatt har tillgång till lokalerna. Om Mälarskolan i framtiden inte har tillgång till Mälargymnasiets lokaler, medför detta att barn- och ungdomsförvaltningen tappar 240 skolplatser i kapacitet. Då måste skolplatser beredas någon annanstans för att kunna möta behovet av skolplatser gällande årskurs 6-9. Ett högstadium på Söderhöjden skulle i så fall kunna utgöra ett alternativ.

Huruvida detta är lämpligt bör också avvägas utifrån det faktum att det finns fristående aktörer som eventuellt kan starta upp verksamhet i Järfälla hösten 2017. Tre ansökningar har inkommit till Skolinspektionen som ger godkännande om att starta upp grundskola. En av de sökande är Sveavalvet AB som ansöker om att starta upp en F-9 skola i Veddesta. Om skolan ges godkännande att starta upp verksamhet i Järfälla påverkas kapacitetsplaneringen som då måste omprövas. Skolinspektionen fattar beslut under sommaren 2016.

Barn- och ungdomsförvaltningen har i uppdrag att undersöka förutsättningar för en F-6-skola istället för en F-5-skola på Söderhöjden. Det kan anses vara problematiskt att en F-6-skola inte följer den övriga skolorganisationen i Järfälla², eftersom detta har konsekvenser för elevernas möjlighet till skolval inför årskurs 7. Skolvalet i Järfälla sker nämligen till förskoleklass och till årskurs 6. Eleverna i en F-6-skola skulle göra sitt skolval ett år senare än övriga elever i Järfälla då klasserna i årskurs 7 i större utsträckning är fulltecknade. Detta innebär att dessa elever får sämre chanser att erbjudas plats i den skola de önskar gå, i förhållande till elever som gör sitt skolval till årskurs 6. En alternativ effekt kan vara att eleverna i F-6-skolan ansöker om att få byta skola efter årskurs 5 för att öka sina chanser att tilldelas plats i den 6-9-skola där de önskar gå. Ett sådant scenario kan minska elevantalet i årskurs 6 och innebära en ekonomisk ansträngning för F-6-skolan. Om en högstadieskola etableras i direkt anslutning till F-6-skolan bör dock problematiken mildras, i synnerhet om högstadieskolan blir en 7-9-skola. I sådana fall finns en naturlig ”skolväg” för eleverna. Men om eleverna vill söka sig till en annan högstadieskola i kommunen kvarstår problematiken.

Vid skrivande stund utreder barn- och ungdomsförvaltningen om det är lämpligt att förändra skolorganisationen i Järfälla till en organisation som utgår från en traditionell stadiindelning, det vill säga att skolorna organiseras efter låg-, mellan- och högstadium. F-5-skolor skulle då bli F-6-skolor och 6-9-skolor bli 7-9-skolor. Om skolorganisationen förändras såsom beskrivits ovan, finns ingen problematik i att en F-6-skola etableras på Söderhöjden på sikt. Dock bör betonas att en eventuell organisationsförändring är möjlig att genomföra först om ett antal år och övergången till en ny organisationsmodell måste implementeras succesivt. Utredningen om en eventuell förändrad skolorganisation ska presenteras för barn- och ungdomsnämnden i oktober innevarande år.

---

² I dagsläget finns F-3-skolor, F-5-skolor, F-9-skolor och 6-9-skolor i Järfälla.

Slutsatser

Barn- och ungdomsförvaltningen föreslår att förvaltningen återkommer till barn- och ungdomsnämnden under hösten med en fortsatt rapportering om hur processen fortskrider gällande etableringen av fristående skolor på Söderhöjden.

Barn- och ungdomsförvaltningen föreslår också att de tre uppdrag som riktats till förvaltningen även fortsättningsvis rapporteras som ett enhetligt ärende.

Minna Avrin
Barn- och ungdomsdirektör

Christina Dahlin Wibom
Verksamhetschef för Utveckling och stöd

Sandra Backlund
Utredare

Expedieras
Diariet